



Mr. drs. C. Homan

# Eigen volk eerst

Over de teloorgang van onze internationale traditie

**Naarmate de globalisering voortschrijdt, lijkt een deel van het Nederlandse volk zich achter de eigen grenzen te willen terugtrekken. Dat juist die wereld buiten Nederland een voorwaarde is voor onze welvaart, lijkt hen te ontgaan. Deze trend mist zijn uitwerking niet op wat er met de krijgsmacht gebeurt.**

Onder bovenstaande titel woonde uw columnist op 2 december jl. een themadag bij van de Adviesraad Internationale Vraagstukken in het Eerste Kamergebouw. Gastspreker was Paul Schnabel, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Met als ondertitel 'Politiek, populisme en particularisme', schetste hij een onthutsend beeld van de teloorgang van de internationale traditie in ons land.

Uit onderzoek van zijn Planbureau (*Burgerperspectieven 2011/4*) blijkt dat burgers vooral bezuinigen op vredesmissies en ontwikkelingssamenwerking, wanneer zij nu zelf een rijksbegroting mogen opstellen. Zo vindt 23% dat veel minder en 47% dat minder geld naar vredesmissies moet gaan. In totaal is er dus sprake van 70% van de bevolking die wil bezuinigen op vredesmissies. Voor hen is artikel 97 van de Grondwet, waarin onder meer staat dat er een krijgsmacht is ten behoeve van de handhaving en de bevordering van de internationale rechtsorde, kennelijk een dode passage geworden.

Commissievoorzitter Barroso. Bron: EU



## Europa?

Voor veel burgers lijkt de wereld al bij Nieuweschans op te houden, terwijl wij voor onze welvaart als open samenleving erg afhankelijk zijn van het buitenland. Zo volgt van de bevolking 42% de internationale politiek (bijna) niet in de media en 52% de Europese Unie (bijna) niet. Bovendien blijkt dat niet minder dan 61% van de bevolking de Europese politiek met een onvoldoende waardeert. Toch is Europese Unie cruciaal voor ons land: 55% van de invoer en 75% van de uitvoer van goederen en diensten vindt plaats binnen de Europese Unie.

Burgers die wel positief staan tegenover de Europese Unie zijn vooral onder hoger opgeleiden te vinden. Deze voorstanders denken volgens *Burgerperspectieven 2011/4*, dat de eventuele nadelen van de Europese Unie kleiner zijn dan de voordelen. Enkele uitspraken: "Door Europa hebben we meer inspraak in hoe het in de wereld gaat, anders zijn we maar een klein land zonder inspraak ergens in.(...) In Europa zijn we een van de belangrijkste landen. (...) Europa heeft ons welvaart gebracht. (...) We moeten het vooral van onze export hebben en Duitsland is ons belangrijkste exportland. (...) We besparen veel door de euro en het feit dat er geen douane meer is".

Personen die het oneens zijn met de stelling dat het lidmaatschap van de Europese Unie een goede zaak is en zich vooral onder de lageropgeleiden bevinden, stellen in *Burgerperspectieven 2011/4* onder meer: "Er wordt steeds meer besloten in Brussel over Nederlandse aangelegenheden. (...) Nederland is zijn soevereiniteit kwijt: zie de inburgeringproblemen met Turken, de Griekse bedriegerij over de begroting en financiën waardoor heel Europa nu in crisis verkeert, het gebrek aan inspraak van de bevolking die van alles opgedrongen wordt (de euro voorop), de grenzeloze bemoeizucht van Brussel en de verwaandheid en het dedain van de Europese leiders: Barroso voorop!!!!!!".

## Betrokkenheid noodzakelijk

Adel verplicht. Nederland is nummer 18 in de wereld gerekend naar de absolute omvang van ons bruto binnenlands product. Nederland staat op plaats 7 (binnen de Europese Unie nr. 2) van de 'wereldexportladder', een zelfde plaats wordt ingenomen als gekeken wordt naar de concurrentiepositie. Van de 27 landen van de Europese Unie staan wij op plaats 8 in bevolkingsomvang.

De regering lijkt dit wel te zien. De regeringsverklaring stelde onder meer dat "...blijvende betrokkenheid bij het Europese proces in het directe belang van Nederlandse burgers en

bedrijven is”, immers “...Europa is essentieel voor onze welvaart, vrijheid en veiligheid”.

Maar de bevolking ziet het internationale perspectief niet als belangrijk voor Nederland. Schnabel signaleert dan ook, dat het vroegere, universalistische ethos in Nederland heeft plaatsgemaakt voor een particularistisch ethos.

#### Hoe dan?

Het moge duidelijk zijn, dat Schnabel na zijn inleiding vele vragen kreeg over welke mogelijkheden de regering heeft om de bevolking beter te informeren over ons buitenlands beleid. Hij bleef echter steken in algemeenheden als dat het kabinet het beleid zichtbaar moet maken en via deze weg de

lijk spreken noodzakelijk is, zonder uit te monden in populisme.

#### Europese militaire samenwerking

Tegen de achtergrond van deze ‘binnenlandisering’ en renationalisering van onze buitenlandse politiek, viert de Koninklijke Nederlandse Vereniging ‘Ons Leger’ dit jaar haar 100-jarig bestaan. Aanleiding voor oprichting in 1912 was de zorg voor een deugdelijke krijgsmacht.

Geconstateerd moet worden dat in dit lustrumjaar onze krijgsmacht in een zorgwekkende toestand verkeert. De voortdurende bezuinigingen van de afgelopen decennia en de sterk stijgende kosten voor operaties en nieuw materieel maken het behoud van een veelzijdig inzetbare krijgsmacht

### Uit een Britse defensienota

*“The British are, by instinct, an internationalist people. We believe that as well as defending our rights, we should discharge our responsibilities in the world. We do not want to stand idly by and watch humanitarian disasters or the aggression of dictators go unchecked. We want to give a lead, we want to be a force for good”.*

### Daar kan Nederland een voorbeeld aan nemen

beeldvorming moet proberen te corrigeren. Over de Europese Unie merkte hij op dat op dit moment nog maar 2% van de Nederlandse samenleving het einde van de Tweede Wereldoorlog en het begin van Europese integratie heeft meegemaakt. De huidige samenleving is volgens hem zich minder bewust van de reden waarom de Europese integratie ooit begonnen is. Bij het referendum over de Europese grondwet speelde de slechte campagne, de lage steun voor het kabinet en de lage betrokkenheid van de bevolking een belangrijke rol.

Schnabel vindt dat luisteren, goede communicatie en duidelijke

tot een illusie. Tussen ambities en financiële middelen gaapt een groot gat. Dat geldt overigens ook voor andere Europese landen. Die bezuinigen ook fors op hun defensie. Meer dan ooit is Europese defensiesamenwerking noodzakelijk om het tij te keren. Op dit gebied kan Nederland een positieve rol spelen. Minister van Defensie Hillen zet fors in op samenwerking met partnerlanden. ‘*Pooling and sharing*’ luidt hier de mantra.

Maar minstens zo belangrijk is dat de internationale traditie in ons land weer gaat domineren. Laten we een voorbeeld nemen aan de Britten. <

Steering Committee European Defence Agency. Bron: EU

